

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitott ében egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGZADASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Belicey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemények.

5484 számú honvédelmi miniszteri rendelethez.
896

Hirdetmény.

A népfelkelés jelentkezéséről. Az 1893. évi XXXVII. t. cz alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közhadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f. évi október hó 20-án 1862 és 1863 évben szüültek, október hó 21-én 1861 és 1860 évben szüültek, október hó 22-én 1858 és 1859 évben szüültek, október hó 23-án 1856 és 1857 évben szüültek, október hó 24-én 1854 és 1855 évben szüültek, és mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartózkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előjárásnál ingyen jelentkező-lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjárás és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsajló levél, kilépti bizonyítvány ajánlati-lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló

minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 25 egész 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettik.

Kelt Szarvason, 1896. augusztus hó 28-án
Az előjárás.

A békési ev. egyházmegye közgyűlése.

A három felé osztott békési ev. esperességnek békési anya egyház megyéje, Veres József esperes és Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő elnöklété mellett Szarvason tartotta évi rendes közgyűlést f. hó 26 és 27-én.

A közgyűlést megelőző napon értekezletek, bizottságok ülései tartattak, melyek a közgyűlést előkészítették. D. e. volt a szabályrendelet készítő bizottság ülése, délután az iskolaszék. Az iskolaszéki ülés számos érdeklődő jelenlétében tartott, hol a körlelkészi jelentéseket olvasta Keviczky László iskolaszéki jegyző és referens.

A tanügy dicséretes hajadásáról szólnak a jelentések s kiváló sikerről a magyar nyelvet illetőleg, mely téren Szarvas és Kondoros kiemelkednek.

Este 6 órakor előértekezlet volt, melyen megállapított a tárgysorozat véglegesen. Ezen előértekezlet a tornacsarnok tágas termében tartott s igen látogatott volt.

Másnap a rendes közgyűlést megelőzőleg gyámintézeti istenisztelet volt, hol Klár Béla

nagyszénási lelkes mondott szép beszédet szónoki hévvel, a beszédet eleitől végig komoly figyelemmel hallgatta a közönség.

A templomból, a közgyűlés színhelyétől kijelölt tornacsarnok felé vonult a közgyűlési közönség. A közgyűlést Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő nyitotta meg lelkes beszéddel, melynek végén felhangzott a zúgó éljenzés.

Következett Veres József esperesnek szép, magvas jelentése az egyházmegye első évének eseményeiről.

Különösen kiemelkedő volt a jelentésnek a millenniumi ünneplésre vonatkozó része s a lelkes buzdítás ezen nagy alkalomból felszínre került eszmék ápolása és fejlesztésére. A felügyelő megnyitó és az esperesi jelentés jegyzőkönyvbe iktatását elhatározta a közgyűlés.

A tárgysorozat 17 pontot terjeszt a közgyűlésnek tárgyalásul. Ezek közül a legtöbb simán, nagyobb hullámverés nélkül nyert elintézés.

Az egyes új tisztviselők eskütételét a közgyűlés felállással hallgatta.

Esküt tettek megválasztott tanácsbírák: Székács István és Freitag János, egyházmegyei egyik világi jegyző: Mikolay Mihály, továbbá: Placsó István körlelkész.

Elfogadtattott a költségvetés, jóváhagyattak az új hiványok, elbíráltattak a kérvények.

A szarvasi főiskola felügyelő bizottságának jelentése hosszabb vitát provokált. Sziráczy rajztanár nyugdíj kérdése tárgyában, melynek egy fellebezés adatott be.

Az iskolaszék jelentése, számvevőszék,

TÁRCZA.

A „HANGULATOK” BÖL.

I.

Nem csüggedek, erős reményem,
Hogy egykor célomat elértem,
Bár homlokom a gond redőzte,
Sarum fél úton elszakadt;
De szívem még tud lelkesülni,
Agyamban eszmék zsonganak.

Fölszállok e mulandó rögrül,
Hol minden fényt árnyék vesz körül.
Dal szárnyain emelkedem fel
Hozzád, végcélom, ideál,
Ezernyi vésszel szembeszállok
Csak egykor te valóra válj.

Kaczagjon bár teli torokkal,
A ki nem küzd merész álmokkal,
Mondjon dörének, eszelősnek,
Ki fél uton elcsüggedett;
Én álmodom tovább merészen,
Követem hűn eszményemet.

Nem félek a nehéz napoktól,
Sújtó vihartól, ádáz sorstól:
Viharban is lehet találni
Reménytadó napsugarat,

A sorsot is megszelídíti
A rendületlen akarattal.

Ha ideám valónak látom,
S eszméim élnek e világon,
Óh! akkor én is kaczagok majd
Az emberek nagy tömegén,
Kik nem bíznak az akarattalban
S buknak gyáván útjuk felén.

II.

Rajongó szívvel törtem előre,
Égette szomjas lelkemet a vágy
Elérni a tökélyt minél előbb,
A míg vérem heve nem száll alább;
Vésszel, viharral nem törődtem,
Bár zúgott, menydörgött fölöttem.

Alkottam büszkén fellegvárakat,
Örök tavaszt bájló virányival;
Egy szebb, dicsőbb, ragyogóbb világot,
A hol az önzés, érdek rég kihalt.
Igy tűnt le életem tavasza,
Hűlet, reményt célomhoz adva.

De ah! a sors másképp határozott:
Küzdelmem célja csak álom maradt.
Az ábrándok ragyogó világa
Ledől az élet ostroma alatt.
Lelkem nem fürdik tünde fényben
Szívem nem él hű reményben.

A sivár lét örökös harcain
Kemény tusát vívok ezer bajjal,
Sötétség leng rémekkel fölöttem,
Reményem sincs, hogy feljö a hajnal.
Sír a szívem, lelkem kesereg,
Hogy czélt érni többé nem lehet.

III.

Szenvedni, tűrni még sokat:
Ez az én osztályrészem.
Nem szídom azért másokat,
Hogy ők gyönyörben élnek.

Az én szívem rég megszokta
A szenvedés keresztjét;
Hordtam gyermekkorom óta
S a sűrű hordom mindég.

És mégis én boldog vagyok;
Mert van hitem, reményem,
Hiszem, hogy a borús napok
Nem átok a szegényen.

Velünk van a jóságos ég
A lét nagy küzdelmében,
S ha dől rólunk a veríték,
Letörli szent kezével.

Nem szórok szülök, átkokat
Terhem békén viselem:
A szelidek mennyet kapnak
Tudom, ha tűrnek itt lenn.

szabályrendelet készítő bizottság jelentése délig elintéztet nyert. Délután a gyűlés folytatott; s estig egy nevezetesebb pontig az egyház-községek határáinak megállapításáig jutott el a közgyűlés, elhalasztván e tárgy körül felmerült erősebbnek ígérkező vitát más napra.

Aug. 28-án e kérdés is sikeres megoldást nyert s Áchim Ádám érdekes javaslatára lett elfogadva csekély módosításokkal.

Ez után vegyesek, rendeletek jöttek sima elintézésre.

Az indítványok közt Pusztai Földváré hosszabb vitát idézett föl, az anyakönyvek kiadását kéri ezen egyház arra az időre, mikor mint még leány egyház szerepet.

A kerületi gyűlésre kiküldetnek az elnökségen kívül: Harsányi Sándor és Keviczky László megbízással, Placsó István jkvi kivonattal, továbbá: Dr. Haviár Gyula, Balla Mihály, Dr. Krásmárk János, Mikolay Mihály Haviár Lajos.

Ugyan e napon a gyámintézet egyetemes elnökévé Zelenka Pál püspök, egyház megyei elnökévé: Haviár Lajos lett megválasztva.

Szarvasi 2-ik körlelkészé a tanyai iskolákra Okályi Gusztáv Adolf bánfalvi lelkész választott meg s az esküt letevé.

Jövő gyűlés színhelyül Kondoros lett kitűzve.

Első napon közeled volt a Barány vendéglő dísz termében, hol számos felköszöntő mondatott; legelsőt Veres esperes mondta a királyra, melyet a jelenlevők felállva hallgattak. Utánna sokan, éltetve az egyházmegye munkáit, jobbjait.

A közebeden vagy 80-an vettek részt.

Egyháztanácsi gyűlés.

A helybeli róm. kath. egyháztanács f. hó 27-én Szirmay L. Árpád plébános egyházi elnök vezetése alatt rendkívüli gyűlést tartott, melyen tárgyalta:

Szarvas város előljáróságának f. év. aug. 23-án 6730-ik számu, a szarvasi r. k. egyházhoz terjesztett azon kérelme, hogy a nagypiaczon lévő ártézikút vizének bevezetése az ujonnan épült „Árpádszállóba“ a szarvasi r. k. egyház templom kertjén eszközölhető legyen.

Az egyháztanács bővebb eszmecsere és a szűkségessé vált helyszíni szemle után a következő egyhangú határozatban állapodott meg:

A fent hivatkozott kérelemnek az egyháztanács egyhangúlag helyet ad; egyrészt azért, mert meggyőződött arról, hogy ezen terv keresztülvitele a kert fának megcsonkítása nélkül eszközölhető, a talaj pedig előbbi állapotába a város által visszahelyeztetni fog; másrészt azon okból, nem mintha belátná, hogy ezen terv a város érdekeinek megfelelő, hanem, hogy látszatát is kikerülje annak, mintha nem viseltetnék kézséggel és előzékenységgel a város irányában, mégis szolgálatot vél az egyháztanács a városnak teljesíteni, midőn azon vélekedésének ad kifejezést, hogy a város érdekeire nézve sokkal czélszerűbbnek és minden tekintetben előnyösebbnek találja: ha a vízvezeték az ártézi-kútból a Kosuth utcán a templomkert északi része mellett eszközöltetnék, mert: egy felől szépségeti és közegészségi tekintetek kívánják, hogy a mostani kipárolgó egészségtelen és nyitott csatorna fedett módra kiépíttessék, mely egyuttal a szálló vízszükségletét is ki elégíthetné, másfelől pedig a közeljövőben felfog merülni a gőzfürdő létesítésének kérdése, melynek céljaira a mostan tervezett vízvezeték meg nem felelné és a belefektetett kötségek hiába valónak bizonyulna.

Mindemellett, ha a város mostani tervéhez ragaszkodva, az egyházi engedélyt igénybe veszi,

az egyháztanács a jövőre nézve megjegyzeni kívánja, hogy: ezen engedélyből a város előnyére vagy az egyház hátrányára a tulajdon és ezzel kapcsolatos rendelkezési jogokat érintő következtetések le nem vonhatók, sem abból egyéb igények nem származhatnak.

Végül az egyháztanács kijelenti, hogy ezen határozatnak és az ebben foglalt engedélynek érvényt az egyházmegyei főhatóság nyújt.

Színészet Szarvason.

Egy heti előadásokról kell beszámolnunk. A műsor az előadott darabok minőségét tekintve elég változatos volt, miután 3 operette, 1 vígjáték, énekes bohózat és 1 színmű került színre, ez utóbbi 2 nálunk első előadásban. A darabok értékét tekintve, általánosságban szintén meglehetünk elégedve, bár egyik-másik daraboknál elég kifogásolni valónk akadhatna. Az előadások értéke szintén ilyen ítélet alá eshetik. Jó s kevésbé jó, sőt pyenge előadás is volt, egyrészt a darabok értékének, másrészt a közreműködők tehetségének megfelelően. A társulat határozottan a legjobb vidéki szintársulatok közé tartozik, sőt talán azzal sem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy Krecsányi óta nem volt Szarvason ilyen jó társulat. Az igazgató ambíciózus, igyekvő, társulatára, annak szervezetére, fegyelmzésére sok gondot, az előadások bemutatására elég figyelmet fordít. Úgy látszik azonban, hogy nem egyenlő rokonszenvel viseltetik az egyes műfajok iránt, mert míg a komolyabb drámai műfajokkal szemben igazi előszeretettel tapasztaltunk nála, addig a mai kor kedvenc műfajával, az operettel szemben némi közönyt látszik tanusítani. S ez az előszeretettel, meg a közönyt meglátszik kissé a társulaton s az előadásokon is. Határozottan jobbak a társulat drámai erői, mint operette énekesei. A jobb erők közé tartoznak (betűrendben): Anday Blanka, Bera Paula, Torossy Katicza, Tuboly Klementin. Megállják helyüket Aitner Ilka és Szabóné. A férfiak közül: Békés, Ferenczy, Földváry, Morvay, Pesti, Rajz. Gyengébbek szerepükben Faragó és Torday. Rakodczay csak egy szerepben láttuk, de abban igen jól megállotta helyét. — Holyosnek találjuk az igazgatónak amaz eljárását, hogy a szerepeket úgy iparkodik beosztani, hogy kinek-kinek felváltva van alkalma érvényesíteni tehetségét. Ennyit általánosságban, a részletekre nézve a következőkben számolhatunk:

Aug. 22-én szombaton a Bányamester került színre. Gyenge operette s kivált a 3-ik felvonás egészen felesleges, biz ez egészben csupa mesterkedés. Sem cselekvénye, sem alakjai nem tartják meg sokáig a színpadokon, zenéje is meglehetősen közönséges, legfeljebb egy-két dala érdemel elismerést. Az előadás elég jó volt, a kar korrektil énekel, egész dícséret illeti meg a karvezetőt. Az egyes szereplők közül kiváltak: Anday Blanka, (Fichlenau k. a.) kinek igen kellemes s erős hangja van, ügyesen mozog a színpadon, s bár szerepe alakításában néha ingadozik, mégis meglehetősen kedvező benyomást gyakorol a közönségre. Torossy Katicza (Nelli) már kevesebb hanganyaggal rendelkezik, játéka azonban igen tetszetős és eleven. Pesti Zwack szerepében igen jó volt, mókáival többször derítette fel a közönséget. — Torday (Roderich) nehézkes játékában s énekében egyaránt. Faragó, Ferenczy, Földváry és Szabóné sok igyekezettel s itt-ott hatással is tudták betölteni szerepüket.

Augusztus 23-án vasárnap először: Holtomiglan énekes bohózat, írta Rutkai György, zenéjét szerző: Konti Jozsef. Meséje rövid. Erdei Juliska a szép postáskisasszony szerepét ébreszt Halmos fodrászban és Holló házbirtokosban. Emez szemtelen, amaz komoly czéllal közeledik feléje. Juliska szíve inkább vonzódik Hollóhoz, de megismervén terveit, az előbb visszautasított Halmoshoz megy nőül. A régi história tehát, épen úgy mint a fejleménye. A könnyen gazdagodni akaró férj a lutrin s kártyán elveszti mindenét, szenvedélyét s tönkre jutását elősegíti a szerelemre és bosszúra áhító holló, a hűséges asszony megakarja menteni férjét, visszautasítja a csalárdudvarlót, de mindakettő vesztébe rohan, míg az egyiket, a férjet, a hitves, a jószívű hordár, a gazdag nagybácsi és egyéb pártfogók együttes igyekezete a haláltól és elzűléstől mentik meg a szemtelen udvarlót, pedig észére téríti a felsülése. — Tarkitják e sovány cselekvényt az emancipált postáskisasszonyok civakodásai. Egy szabómester és mesterné szerelmi jelenetei a fodrászinas és fodrászegéd sületlenségei. Az előadás a darabhoz mérten türethető volt, egy-két dalt csinosan énekel Torossy Katicza, ki Erdei Juliska szerepében jól adta úgy az önézetes postáskisasszonyt, mint a hü menyecskét, ki nem riad vissza a küzdelemtől sem,

hogy élete boldogságát megmenthesse, legfeljebb azt lehet nála kifogásolni, hogy a komolyabb jeleneteknél sem tudja eltitkolni derült kedélyét, ha szereplőtársának egyike-másika élénkebb komikai hatást iparkodik elérni. Morvay (Halmos) mai szerepében egészen másképp mozgott, mint eddig láttuk, de csak elismerést érdemel sokoldalúságáért, jó volt a meglepetést készítő, a félénk boldog szerelmes valamint a könnyelmű férj jelenésében s megjavulásban egyaránt. — Kissé több könnyedség azonban nála sem ártana egyik-másik alkalommal. — Békés Gelbgieszer hordár szerepét igen ügyesen töltötte be, ő a társulat legtehetségesebb erői egyikének látszik de a zsidó jargont „állítólag“ nem találta el egészen. Rajz a Holló szerepében mintha nem lett volna teljesen otthon. Ferenczy híven adta vissza a szabómester neveltséges féltékenykedését s még jobban szerelmes mekegését. Kedves felesége (Tuboly Klementin) legjobb s legkedvesebb volt a férjével való kibékülés és enyelgés jelenetében. Ez úgylátszik teljesen neki való szerep. Jó volt Pesti mint professor, Kunosiné mint fodrászinas, Faragó mint fodrászegéd.

Augusztus 24-én hétfőn (bérlet 1-szám) Honthy háza, írta Herczeg Ferenc. Szarvason először. A mai realizmus terméke. Erős vonásokkal, bár tagadhatlanul sok költői érzékkel és szép nyelven tárja elénk a mai kor ridegségét, számítását, önzését és túlságos józanságát. — Egy alak képviseli benne az idealizmust, Honthy Ida, a nagy költő és hazafi állítólagos leánya, de ez is csak oly czéllal, hogy kiűnjék, mily alaptalan, semmit nem érő s az életbe nem illő az ily idealizmus. Ez a ridegség, melyet csak egy-két alak becsületessége, hűsége eunyhít, meg van a színmű összes személyeiben. Ott van az öreg Honthy püspök, bizony annak keresztényi szeretete nem krisztusi, mert a hiúság árnyat vet reá, megbocsátani nem tud még a halál perczeiben sem; az öreg Nemere székely hűsége, józansága, az ifjú Nemere túlságos józan szerelme, mely abban leli kifejezését, hogy szüksége van a nőre, kit magához akar csálni s hogy kiemelje a romlottság légköréből, végig szenvedtetni vele a csalódás, kiábrándulás kínos fájdalmait: mindez annak az erős realismusnak, — sőt materializmusnak kifejezője, mely az ifjabb írói nemzedék műveinek sajátos, de nem mindig kedves, de nem is egészen emberi jellemvonását képezi. A mese röviden ez: Az öreg Honthy püspök végnapjait éli, czélla összes vagyonát, állítólagos rokona kizárásával egy szeretetháza hagyományozni. Ezt segítik elő Nemere Pál, a püspök régi, hűséges uradalmi kormányzója s fia Sándor, a püspök ügyésze. Ellene dolgoznak Sass Miklós báró nejevel, Etelkával és Pap István báróval, rokonával. Mitem tud ez anyagi harcrol Honthy Ida, a püspök unokahúga, Etlkának állítólag első férjétől, a püspök öcsesétől való leánya. Az ifjú Nemere szereti Idát, nemesen, önzetlenül, de Ida kezére és remek örökségére pályázik Sass István báró is, rokonai támogatásával. — Nemere már az oltár elő készül Idával, mikor a püspök meghal, s a lány mostoha apja azon hitben, hogy végre nem maradt, a házasságot megakadályozza. A gazdag Ida nem lehet az ügyvéd felesége. Sándor felveszi a harcot, összehaverja a bárók számításait, kijózanítja a leányt gyermekkori ábrándjaiból, felnyitja szemét, megérteti vele, hogy anyja bukott nő, apja nem a nemes Honthy, hanem a csalfa Sass Miklós báró, a leány összetörve hallgatja kegyetlen felvilágosításokat, elfordul apjától, vérszerinti apjától s követi a megszeretett Nemere-t, akinek szüksége van reá. — Kisül végre az is, hogy püspök végreleletében, melyet az öreg Nemere öriz, minden vagyonát egy árva-házra hagyta. — Az előadás különben jó volt. — Rakodczay Honthy püspök szerepében teljesen megfelelt a szerző intencióinak s híven tüntette fel a testileg, lelkileg megtört, a földi élet gyarlóságával mit sem törődő, csupán a túlvilággal s nemes czéljával foglalkozó, rokonaival szemben rideg, kemény, elítélő lelki atyát. — Rajz elemében volt mint Sass Miklós báró, igen finoman alkotta meg a görgös, jellemtelen, minden nemes dologgal czéljai szerint elbánó, gazdagságot hajhászó, viszatartó alakját. Békés nagyon jó székely volt, Morvay teljesen megfelelő Sándor s nem maradtak el utógöttük Tuboly Klementin az ártatlan és szenvedő — Honthy Ida szerepében, Kunosiné a szerető Margitában, Aitner Ilka az anya szerepében. Faragó az ifjabb báró a világot élő könnyelmű örökség aspirans kifejezésében.

Augusztus 25-én kedden bérlet 2-ik szám. A „Madarász“ került színre, de bizony ez nagyon gyenge előadás volt, melyet sem Anday igyekezete, sem Ferenczy, Pesti s Faragó kedélyes mókái nem tudtak megmenteni. Először lépett fel e darabban Hevesi Janka a Pósta Milka szerepében, de épen nem sikerült neki a közönség elismerését kivívnia.

Augusztus 26-án szerdán, bérlet 3-ik szám. „Az ibolyafaló“ Moser 4 felvonásos vígjátéka került sorra s bár az előadás elég jó volt, mindamellert kevés hatást gyakorolt a darab. A német sentimentalismus nagyon erős benne, vígjátéki eleme nagyon kevés, viccezei tréfái kopottak és erőltetettek. — Békés (Rembach ezredes), Tuboly (Valeszka), Bera (Vildenheim Zsófia), Rajz [Berndt], Faragó [Földi], Pesti és Ferenczy szokott igyekezettel és elevenséggel játszottak.

Augusztus 27-én, csütörtökön, bérlet 4-ik számaképen „Szegény Jonathán“ került színre, a két első felvonás elég jól ment, a 3-ik vonatott, erőltetett volt. Anday [Harriet], Ferenczy [Guickli Tóbiás], Pesti [Tripp Jonathán], Torossy Katicza [Molly], megállták helyüket, Torday nehézkes volt. — A kisebb szerepek is elég jó alakítókra találtak kivált Békés' Rajz játékában.

Ujdonságok.

— **Hirdetmény.** A felosztott békésmegyei 1848/49-ik évi honvédegyet örökös alapítványának kezelése és felhasználása tárgyában 278/91 b. sz. a. alkotott várm. szab. rendelet értelmében az említett alapítványnak körülbelül 128 frtot tevő kamata a várm. f. é. szeptember havában tartandó rendes közgyűlésében egy vagyontalan és kitógástalan erkölcsű, első sorban békésmegyei 1848/49. évi honvédek fog kiadni, felhívni mindazon 1848/49. évi honvédek, kik a 128 frt kamatot elnyerni óhajtják, hogy illetőségi, vagyontalan-sági és erkölcsi bizonyítványokkal, továbbá az 1848/49. évi önvédelmi harcban teljesített szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az alispáni hivatalhoz f. évi szeptember hó 5-éig okvetlen betérjessék. Dancs Béla s. k. első jegyző.

— **Szarvasi Takarékpénztár.** Mint biztos forrásból értesülünk, a monarchia kormányai és a jegybank között folyamatban levő bankszabadság kérdés megoldásával, a szarvasi Takarékpénztár közvetlen a szabadság megújítása után az Osztrák-magyar Bank mellékelésévé fog emelkedni. A szarvasi takarékpénztárra kitüntetett ezen hirt — mint helyi pénzügyi viszonyainkra is jelentékeny befolyást gyakorló körülményt örömmel regisztráljuk és ha majd eljön — reméljük nemsokára — az ideje, erre a kérdésre vizsgatogunk térni és annak kiváló jelentőségét, hogy a szarvasi takarékpénztár az Osztrák-magyar Bank mellékelésévé emeltek, — olvasóinkkal részletesen megismertetni fogjuk.

— **Adomány.** Báró Königsvalter Henrik a f. hó 6-án dühöngött vihar alkalmával birtokán villám által agyonstujtott Litauszky György csabaesüdi béres árvái javára 100 forintot adományozott.

A szarvasi társulati polgári leányiskolában a beiratások szeptember 1 és 2-ik napján d. e. 10—12 óráig tartanak meg a leányiskola helyiségében. A tandíjak a következők: az I. és II. elemi osztálybeliek fizetnek havonként 1 frt 50 krt, a III. és IV. elemi osztályúak 2 frt 50 krt, az I. és II. polgáriak 3 frt 50 krt és a III. és IV. polgáriak 4 frtot. Ezenkívül a fölvetelkor fizetik a növendékek az 1 frt beiratási díjat és az országos tanítói nyugdíjra 15 krt. A z i g a z a t ó s á g.

Főszolgabíró és a tanítók. A békési ágos. hitv. evang. esperességnek mult hét napjaiban városunkban tartott iskolások és főgyűlésén járásunk minden nemestűg iránt élénken érdeklődő főszolgabírójára, Dr Kresmárik János úr, ugy egyháza érdekeinek, valamint a tanügy munkáinak igaz barátjával mutatva be magát. Igaz jóakarát nyilvánult minden felszólalásában, amídon lelkes hévvel vette védelmébe többek között különösen a tanítók ügyét, kérve az esperességet, hogy a nemzetnek e napszámósaiktól követeljük meg nagyon szigoruan a hivatásukkal járó kötelezettségek pontos teljesítését, de e mellett azután kiváló gondot fordítsanak azoknak igazán megérdemelt díjazására, s ügyeik elintézésénél az idevonatkozó törvénynek figyelembetartásával ne a kicsinyes személyeskedésre visszavitható bosszúállás s hatalom fitogtatás, hanem a megérdemelt elismeréssel járó igaz jóakarát legyen a vezérelv. Nincs ugyan panasz e tekintetben az esperességnek egyes ugy egyházi mint világi vezetőire sem, de a jelen volt vidéki és helybeli tanítóságra lekötő örömmel hatott a főszolgabíró úrnak eme igazán őnzetlen magaviseelkedése s hálás köszönetük kapcsán nem is késtek e feletti örömmüknek s elismerésüknek kifejezést adni. Vajha a tanügy és annak munkásai a tanítók sok ily jóakaróval dicsekedhetnének.

— **A Szarvasi Takarékpénztár termény- és áru-raktárai,** dacára annak, hogy a befogadási képesség az idén 5000 m.-mázsával bővült, nagyon is szűknek, kevésnek bizonyultak. Jóformán minden zug le van már ott foglalva, és ma éppen kilenczezer mm. gabona van a raktárakban, napok mulva pedig a beraktározás jóformán megáll, mert hely nem lesz. Örömmel constatjuk e tényeket és szívesen látjuk, hogy úgy kereskedő mint a termelő gazda osztály igyekszik ezen jó intézmény használatával járó előnyöket igénybe venni, és a raktárt a legélénkebben foglalkoztatja. — Van azonban egy észrevételünk e dolgra. Az, hogy a takarékpénztár igazgatóságának tudni kellett volna, hogy ahhoz a befektetéshez és régiével amivel ezen közgazdasági intézmény és a bekapcsolt direct vasuti vágány jár, és ezen hatalmas termelő vidékhez mint a milyen Szarvas, — egy 12000 m. m. áru-raktár vajmi kevés, — rendelkezésének meg nem felelhet, társasági és közgazdasági célszaktokat ez ki nem elégíthet. Nem lett volna szabad f é l ú t o n megállnia (csak azért, mert az első épület kivitele ismert okok és befolyások miatt tán nem volt mindenben szerencsés), hanem már most, kora tavasszal egy másik, olyan raktárt kellett volna emeltetnie, melybe a jelenleginél kétszer annyi gabona és áru beférne volna.

Ez az elsőhöz képest aránytalanul csekély befektetést igényelt volna és ma ugy állana az intézet, hogy 12000 mm. helyett 35000 mm. gabonát fogadhatott volna be. Ha ez megtörtént volna, az erkölcsi sikert már most minden tekintetben kielégítő anyagi eredmények tetőznék és már ez a „próbaév“ igen szépen rentirozta volna magát. Ha tán az igazgatóság nem volt alaposan meggyőződve a forgalom mérveiről, nem kellett volna az elsőt a kivitel mérveiben és alakjában létesíteni, miután pedig létesítette, az egész üzletágat szervezte, az apparátust megindította, mindenki beláthatja, hogy a részvénytársaság érdekében mi lett volna további teendője. Nem százezer mázsás raktárak emelése. De az sem ám, hogy szeptember elején már ne birjon árukat befogadni, holott a beraktározás most lenne a legélénkebb. Kitarás legtöbb dolgot sikerre vezet és ha ezt az igazgatóság számításba vette — czélutadatos tervét, — világos kárára, nem kellett volna megakasztatnia bizonyos kávéházi tereferé áskálódó ellen-vélemény nyomása alatt. . . . Reméljük azonban, hogy az igazgatóság maga fogja most már ezt a kérdést alaposabban mérlegelni, és bár az idén már nem lehet, jövőre czél szeríten megoldandja a kérdést, és ezen vállalatot a szarvasi Takarékpénztár összes egyéb üzletágait jellemző solid kivitel és megbízhatósággal — Szarvas város közönsége érdekében is — a maga kellő és megkívánt színvonalára emelendi.

— **Szerencsétlenség.** Szegedynszi Pál helybeli lakos f. hó 21-én kocsin meivén, a kocsi a lovak elragadták s neveztetet a kocsi tengely elkapta s egy ideig a földön hurezolta. A szerencsétlenül járt földmives f. hó 23-án sérüléseiben meghalt.

— **Beküldetett.** A helybeli községi iskolaszék meggyőződésén arról, hogy az ismétlődő iskolában használatban levő tan- és olvasókönyv a helyi viszonyoknak nem felel meg s a növendékeknek a kívánt czél el nem érhető, mult évben elhatározta, hogy a nevezett tan- és olvasókönyv helyébe alkalmasabból gondoskodik. Ebből kifolyólag megbizta Molnár János tanító urat, aki a helyi sajátosság viszonyokat, mint az ismétlődő iskola egyi k tanítója, ismeri, hogy a helybeli ismétlődő iskola részére egy a viszonyoknak megfelelő olvasókönyvet szerkeszteszen. Molnár úr a nagy fáradságot igényelt munkával elkészült s már az czélra e kiküldött bíráló bizottság foglalkozik vele. — A bizottság tehát rövid idő mulva dönteni fog az olvasókönyv felett, hogy valyon az a helyi viszonyoknak és a kívánt czélnek megfelelő-e s mint ilyet az iskolaszék kinyomtatva használhatja-e? — Molnár úrnak szakavatott tanítói működése s a tankönyvirás terén való gyakorlottsága remélmi engedi, hogy oly olvasókönyvet szerkesztett, mely városunk megakadt iskola ügyét előbbre viendő lesz. Bár mi legyen Molnár úr olvasókönyvének a sorsa, el — vagy el ne fogadtassék: nem zárja ki hogy úgy az iskolaszéknek, az iskolaügy emelését czélzó intézkedéseiről, valamint Molnár János tanító úrnak szintén iskolaügyünk érdekében tett önfeláldozó munkájáért e helyen is elismeréssel és köszönettel adozzunk.

— **Új vendéglős.** Dezsőfi az „Árpád“ szálloda bérőlje szeptember 1 én ideiglenesen a „Bárány vendéglőt veszi át, mert az új szálloda csak szeptember 15 én lesz átadható.

— **Színházi műsor.** Ma, vasárnap: „Rika“ operette 3 felvonásban. Hétfőn: „Pillangó csata“ [Sudermann híres vígjátéka]. Kedden: A n d a y B l a n k a jutalomjátékául: „Náni“. Szerdán: „Shakespeare“ teljes díszlet és jelmez kiállításal: „A velencei kalmár“, a főszerepben Rakodcaival. Csütörtökön: „Giróflé-Girofla. Pénteken: Bánk bán [népeladás.] Szombaton: „Orfeusz.“ [operette.]

EL, EL!

*Elízi, újra a nap éjszakámat,
A fény szivembe hat;
Melegétől vágyimnak ezre támad,
Derűje csalogat.*

*Szemeim újra a távolba látnak,
— Oh! mily csodás, mi szép!
És elhagyom a szelid lemondásnak
Nyugalmas rejtekét.*

*El, el a kéjt ígérő messze tájra,
Űz vágyam untalan,
Mig újra rám borúl az éjnek árnya,
S bolyongok úttalan.*

Miklósy.

Közönség köréből.

E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a szerk.

Gábori József építész úr válaszában correcturája.

Gábori úr alig tehetett jobb szolgálatot ügyünknek, mint válaszában közzétételével.

Utánna néztünk az általa idézett vállalati feltételek 27-ik §-ának, melyet nem hiába ügykezett aféle „ha még nem is volna“ accompagnementtel fűszerezni, de biz abból sehogysem vagyunk képesek magunkkal elhíttetni hogy a szóban forgó munka Michnay urat illeti. Nem, mert az sem miként Gábori úr állítja, pótmunka s így reá semmiféle egységár nem applicálható, nem továbbá, mert arra, hogy e természetű munka egyedül Michnay nak adassék, benne az építési bizottság lekötölvén nincsen s végül ha nem így lenne, bizony nem Gábori úron mult volna, hogy nekünk, nem lévén ott mit keresnünk, egyszerűen ajtót mutassanak.

Mindezek tehát állításunk valódiságát támogatják s elismerte azt maga igen tisztelt főjegyzőnk is, kinyilatkoztatván, hogy 2 zárt ajánlat érkezett, amire aligha lett szükség, ha ama citált §. az épít. bizottságot Michnay úrhoz köti vala.

Hogy Gábori úr „elhibáztottak“ talája a helybeli asztalos mestereknek ajánlattételre való felhívását, ez az ő privát nézete lehet, de e kitanításért aligha fognak neki jkvi köszönetet szavazni az eljárt városatyák.

Azt mondja, elferdítve adtuk elő az ajánlattétel ügyét, mert hisz ő oly részletesen megmagyarázta azt, hogy minden szakember megérthette! Lássuk mikép:

A munka kivitelének magyarázása phrazis. Mert azt csak kénytelen elhinni, hogy épen mert szakemberek vagyunk, azt nekünk magyarázgatnia felesleges.

Megmondta úgymond, a négyszög tartalmát és szeretné tudni minek akkor a folyó hossz? — (de azért mégis csak megmondta, habár époly zava rosan mint az ezuttal bocsájta a t. közönség elé) — Hát hogy rövidke legyünk, ha egyébre nem, jó az a folyó hossz arra, hogy bemutathassuk Gábori úr számításának helyességét.

A 70 frtos különbség úgymond innét van:	
160 m. 2 lambrie a 5.50	880 frt.
Egy Cassa	350 frt.
	Összesen 1230 frt.

A mi ajánlatunk:	
160 m. 2 lambrie a 5 frt	800 frt
Egy Cassa	500 frt
	Összesen 1300 frt

És ez csakugyan mindenütt 70 frnyi különbséget ad.

Ámde Gábori úr e helyen is téved vagy téveszt. S ha számítását így adta elő ott is, akkor meg kell vallanunk, e kétségbevonhatlan differentia alapján az ekkép felvilágosított bizottság csakis neki adhatta ki a munkát. Minthogy azonban nekünk, mig ezen „magyarázgatás“ végét érte — „csakis a helyi viszonyok tekintetbevétele okából“, az előszóiban kellett sóhajtoznunk s nekünk a főjegyző úr által „csupán az eredmény“ hozott tudomásunkra, szabad legyen e helyen Gábori úrnak nekünk adott magyarázgatását a valósághoz hiven előadnunk.

Az a végzetes lambrie szerinte ugyanis nem 130 m. 2 lambrie, hanem vagy 160 m. hosszú és 2 m. magas, vagy pedig 160 m. 2 szer s így mindenkörülmények közt $160 \times 2 = 320$ mt.

Vagyis a számítás ekép állott:	
Michnay: 160 m. x 2 = 320 a 5.50	1760 frt.
Egy Cassa	350 frt.
	Összesen 2110 frt.

A miénk: 160 m. x 2 = 320 a 5 frt	
Egy Cassa	500 frt.
	Összesen 2100 frt.

Ez pedig szintén mindenütt 10 frtos különbséget, de nem az ő malmára hanem a szarvasi asztalosok előnyére, s eltekintve, hogy Gábori úr ama staatsvisi alkalmával 6 frtot mondott, a mi még esinosabb különbséget mutatna, mi is ezennel közbírálatra bocsájttuk Gábori úrnak minden úgymond „oly magyarázgatását mely a való tényállástól eltér.“ (Még ha aza §. volna is!)

Most már tagadjuk, hogy ott is járt a tek. főszolgabíró urnál, mert nem ez az ügy vezetete oda hanem ő vezette ezt az ügyet valahová. Nem igaz, hogy himezett-hámozott, mert akkor csak himezett és most hámozott.

De nem polemizálunk, mert hisszük hogy érdekeink megóvásának a maga módja szerint is be kell következnie, mindaddig azonban, mig erről Gábori urat tisztelettel értesíthetnők, ha netán kedve volna újból társas kirándulást rendezni Kondorosra, szívesen fizetjük magunk a multkori — 3 szál cigányt.

B. Szarvas, 1896.

A szarvasi asztalosok.

C S A R N O K.

A vig Muzsa új hajléka. (Folytatás és vége.)

S a vig Múzsának legújabb Lipót-körúti hajléka teljes tökéletesen megérdemli azt a bókot. Csak egy pillantást kell vetni ebbe a színházba, hogy az ember meggyőződjék a felől, hogy a modern színházépítés technikája a legnagyobb tökéletességre emelkedett ennek a Múzahajléknak a felépítésénél. A kétezerháromszáz négyszögletes területen álló épület külsőjéről nem is gyanítaná az ember, hogy a nézőtér milyen impozáns nagysága, színpada és összes helyiségei milyen tágasak. A Vigszínház színpada a legnagyobb a budapesti színházaké közt s nézőtere csak valamivel áll az Operáé mögött. A tulajdonképeni színpad 24 méter, mélysége 12 és fél méter, a proscenium közel tizennégy méter széles és 8 m. magas.

Gondoskodtak hátsó színpadról is, mely 13,5 méter széles és hét méter mély. A földszinten vannak szertárak, butoraktárak, szólista szobák és öltözők is, továbbá kapuszínhely és gépműhely. Az elliptikus csarnokból alkalmas módon szolgál több szimmetrikusan alkalmazott nyílás a két két karzat és páholylépcsőhöz.

A mezzanin magában foglalja az udvar páholyát, melyhez külön lépcső vezet, van itt ezenfelül 19 kisebb-nagyobb páholy és néhány női öltöző.

Az első emeleten a vestibül fölötti tér ruhátár gyanánt szolgál; a nézteret itt is folyosó veszi körül. Van itt 217 erkélyszék, 20 páholy, igazgató, titkár, főpénztáros, dramaturg, rendező és könyvelő helyisége, próbaterem, olvasószoba és könyvtár.

A második emeleten 4 páholy, 399 ülő és 420

állóhely, fegyvertár, szabászati műterem, elnöki és titkári szoba talált elhelyezést. Az itt levő szertár egymaga negyven méter hosszú. A vestibül fölötté eléptikus teret büffő céljaira használják föl. A nézőtérrel két oldalt 7-7 nyílás vezet ki az aszfaltozott nyitott terraszokra, amelyek tüzvész esetén jó szolgálatokat tehetnek.

A 30 zenészre számított orcseszter sülyesztett helyen van. A nézőtér hátrafelé amfiteátrálisan emelkedik, ugyan így az összes emeletorok, szintugy a mennyezetek is; ez újítást optikai és akusztikai szempontok indokolják.

A hátsó színpad mögött dobogó szolgál oly czélra, hogy a lovak, kocsik a színpadra legyenek szállíthatók.

Az alagsorban van a központi fűtő és szellőző berendezés; egy óriási elektromos pulzator óránként 60.000 köbméter friss levegőt hajt az alagsorban elhelyezett keverő kamrába; innen nézőtér földszinti padozatának nyílásához és a színház összes helyiségeihez közlekednek csatornák. Az alagsorban vannak továbbá nagy butoraktárak és szertárak, gépezetek, sülyesztők.

A színház belsejében mindenütt aranyozott stukkó munkával találkozunk; különösen szép a proscenium nyílásnak díszesen tagozott és aranyozott széles kerete. A nézőtér mennyezetét ugyancsak érdekes stukkómű díszíti, amely egybe olvadni látszik (az orpheum néző teréhez hasonlóan) a mennyezetfestménnyel mely utóbbi Krenner Viktornak, Lotz tanár tehetséges tanítványának alkotása, míg a stukkódísz Friedl szobrász műve. A mennyezetten Gaál József, Jókai Mór és Szigligeti Ede örökneve írónknak, géniuszok által tartott arcképei láthatók. Az épület külsőjén vigjáték irodalmunk másik két jelesének, Csiky Gergely és Kisfaludy Károlynak óriási méretű mellszobrai helyezték el a főhomlokzat jobb- és baloldali körmélyedésébe. Az orpheum belsejének

pompás színhátása ismétlődni fog a Vigszínház nézőterében, melyet ugyancsak fehér falsíkokon diskrejt aranyozás és a háttérben vörös atlasz drapéria fog élénkíteni.

A büfféket, czukrászda- és egyéb helyiségeket gazdag, bronz-színű selyemdraperiák és igen szép butorok ékesítik. A XIV. Lajos korabeli butorzat teljesen elűt a színházi butorok ismert sablonjától. Fodor Mihály utóda, akik annak idején a népszínház berendezését is készítették, ugyancsak kitétek magukért, amint azt a díszítő és kárpitos munkáknak immár készen álló részéből meg lehet ítélni.

A főcsillár a kívülről látható lanterna belsejébe teljesen fölvonható, úgy, hogy a másodemeleti nézőközönségnek nincs útjában. E csilláron kívül a páholyok melvédjein és a falakon nagy számmal helyeztek el világító testeket.

A színház biztonsága tekintetében a legmesszebb menő intézkedéseket tettek meg. Az épületben elhelyezett tűzörséget nagy számmal alkalmazott tűzjelző villamos csöngettyűkkel értesítik a netaláni veszedelemtől. A nézőteret a színpadtól szépen megfestett vasfüggöny választja el. A terraszok, a jól szellőzőt és nappal is világos körfolyosók hozzájárulnak a színház biztonságához.

Ilyen fényes hajlékot kapott a vig Múza a lipót-körúti, negyedik magyar színházban és semmi kétségem benne, hogy Euterpe kisasszony, ha visszaszállítaná régi lakását Helikon hegyén, köszönettel visszautasítaná és azt mondaná:

— Merci, megmaradok a budapesti Vigszínházban!
Márkus József.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
SZIKES ANTA L.
Társ-szerkesztő: MIHÁLYI JÓZSEF.

Üzlet áthelyezés.

Üzlet áthelyezés.

Üzletét helyezés.

Van szerencsém a helybeli s vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint a **Beliczey út 13 szám alatt** vezetett

könyvnyomdát és papírkereskedésemet

folyó hó 8 ától **Beliczey út 4 s ám (Frankó-féle ház) helyeztem át.**

Midőn ezt a helybeli s vidéki közönség becses tudomására hozni szerencsém van, elnem mulaszthatom a multban tapasztalt pártfogásért köszönetet mondani, s kérni hogy azt részemre jövőben is megtartani sziveskedjenek.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a belém helyezett bizalomnak a legpontosabban igyekszem megfelelni.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Szarvas, 1896. augusztus hóban.

Mély tisztelettel

Szikes Antal,
nyomdatulajdonos.

üzlet áthelyezés.

Nyomatott Szarvason Szikes Antal könyvnyomdájában 1896.